Liite 7. Lepakkoselvitys 2025

Vt9 parantaminen välillä Korpilahti-Keljonkangas

Vt9 Korpilahti-Keljonkankaan luontoselvitykset 2025

Lepakkokartoitukset

Päiväys	**3.6.2026**
Laatija	**Lauri Erävuori**
Tarkastaja	**Jaakko Kullberg**
Projektinumero	**12009517**

3.6.2026

Sisällys

1 Johdanto 4
2 Selvitysalue 4
3 Menetelmät 6
4 Epävarmuustekijät....7
5 Tulokset 7
6 Johtopäätökset....11
7 Lähteet 11

3.6.2026

1 Johdanto

Tehtävänä oli laatia Vt 9 Korpilahden ja Keljonkankaan välisen osuuden luontokartoitukset. Tässä raportissa on esitetty lepakkokartoituksen tulokset. Työn tilaajana on Keski-Suomen ELY-keskus. Selvitys on tehty osana hankkeen YVA-menettelyä.

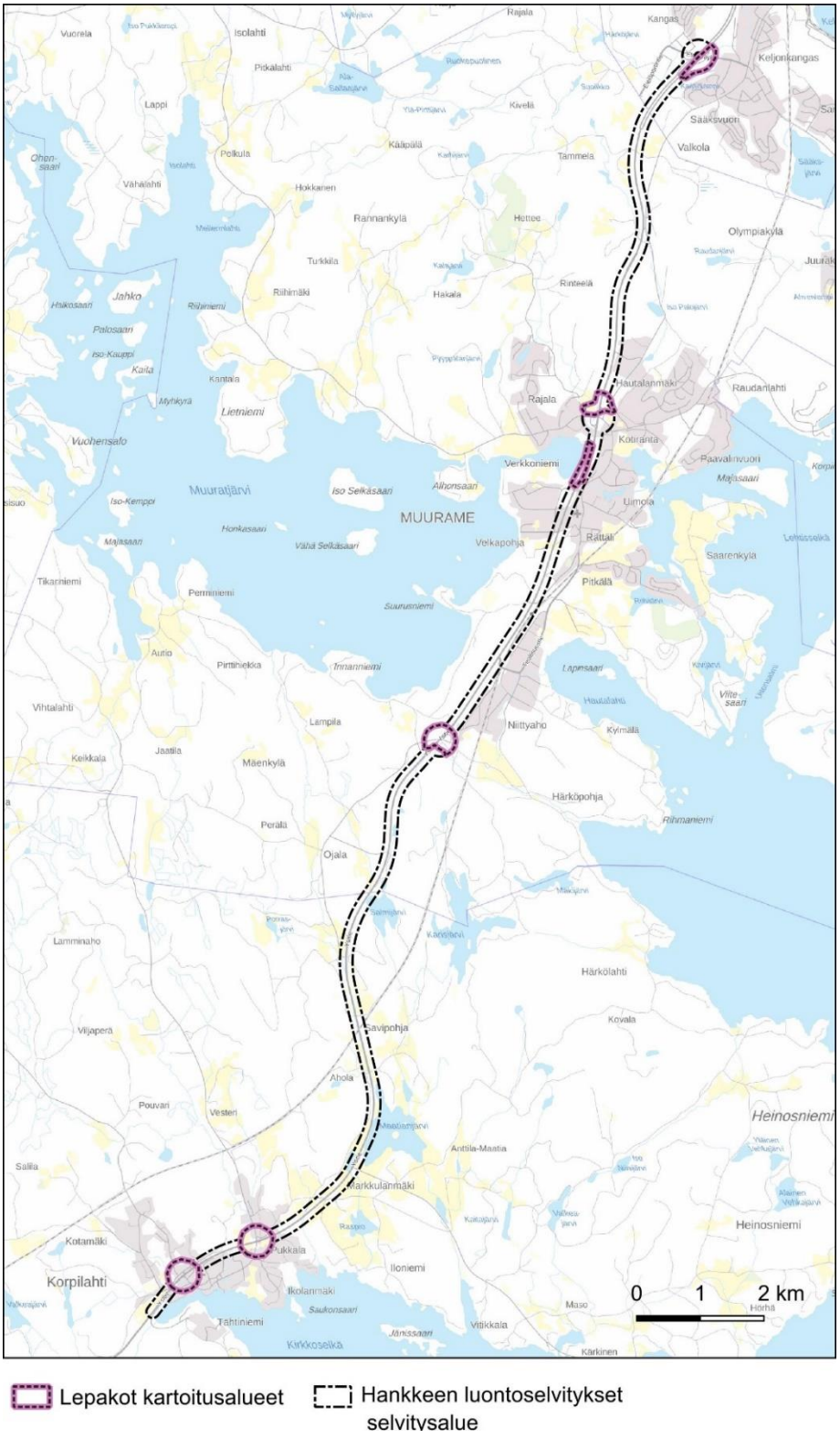
Vt 9 selvitysalue sijaitsee Korpilahden ja Jyväskylän Keljonkankaan välisellä tieosuudella ja on pituudeltaan noin 21 kilometriä.

2 Selvitysalue

Tievaihtoehdon pituus on 21 kilometriä ja se mukailee olemassa olevaa tietä. Luontoselvitysohjelman mukaisesti kartoitukset kohdennettiin paikoille, jossa ympäristössä tapahtuu laaja-alaisempaa muutosta tai ympäristöihin, joissa on tunnistettu erityinen lepakkopotentiaali.

Elinympäristöpotentiaalin ja hankkeen aiheuttaman muutoksen perusteella kartoitukset kohdennettiin kuudelle alueelle: viisi liittymäaluetta sekä Muuramenlammen alue (Kuva 1). Muutoin valtatien välittömässä tuntumassa ei esiinny lepakoiden lisääntymisen kannalta merkittäviä laajempia, varttuneita metsiä tai reheväpuustoisia ranta-alueita, joiden osalta kartoitus olisi nähty tarpeelliseksi. Järvet ja lammet, joiden rannat ovat puuttomia jätettiin niin ikään kartoitusten ulkopuolelle.

3.6.2026

Kuva 1. Lepakkokartoituskohteet.

3.6.2026

3 Menetelmät

Suomessa on käytössä vakiintunut menetelmä, jonka mukaan lepakoita kartoitetaan kolmella käyntikierroksella kesä-, heinä- ja elokuussa (Suomen lepakkotieteellinen yhdistys 2023). Inventointikierrokset on näin ollen ajoitettu kolmelle kierrokselle. Ensimmäinen kierros tehtiin 16.–19.6., toinen kierros 21.–24.7. ja kolmas kierros 18.–21.8.2025 välisenä aikana. Maastoinventoinneissa keskityttiin lähinnä saalistusalueiden etsimiseen potentiaalisten lisääntymisalueiden tuntumassa.

Lepakoita havainnoitiin yöllä noin klo 21.30–5.00 välisenä aikana kulkemalla alueita läpi jalkaisin. Kartoitusreitit suunniteltiin ympäristön perusteella siten, että lepakoille ominaiset ympäristöt kartoitettiin. Sen sijaan laajat avoimet alueet jätettiin kartoittamatta, koska niillä ei ole lepakoille soveltuvia lisääntymispaikkoja ja ne eivät ole lepakoille olennaisia ravinnonhankinta-alueita. Avoimilla alueilla ne ovat myös helppoja saaliita petolinnuille. Havainnointia tehtiin sopivan tyyninä ja lämpiminä ajankohtina, jolloin lämpötila oli vähintään 12 °C (Taulukko 1). Liian viileällä, tuulisella tai sateisella säällä lepakot eivät saalista aktiivisesti.

Taulukko 1. Kartoitusajankohtien sää.

Päivämäärä	Lämpötila ylin	Lämpötila alin	Pilvisyys alussa	Pilvisyys lopussa	Tuuli
16.-19.6.2025	18 °C	11 °C	2/8	1/8	1-4 m/s
21.–24.7.2025	25 °C	15 °C	2/8	2/8	0,6-2 m/s
18-21.8.2025	18 °C	9 °C	2/8	2/8	1-4 m/s

Havainnoinnissa käytettiin Echo Meter Touch 2 -ultraäänidetektoria, joka muuntaa korkeat kaikuluotausäänet ihmiskorvin kuultaviksi. Laitteessa on lähes automaattinen lajintunnistusominaisuus. Muuramenjoen kohdalla sillan pieleen asennettiin lisäksi kahdeksi viikoksi passiividetektori. Kartoituksista vastasi FM biologi Lauri Erävuori.

Lepakoille merkittävät alueet voidaan luokitella tehtyjen havaintojen perusteella seuraavasti (Suomen lepakkotieteellinen yhdistys 2023):

3.6.2026

Luokka I: Lainsäädännöllä suojellut kohteet.

Lisääntymis- tai levähdyspaikka sekä sen käytölle kriittiset yhteydet. Hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Lisääntymis- tai levähdyspaikan lisäksi luokan I alueeseen tulee mahdollisuuksien mukaan sisällyttää suojainen siirtymäreitti, jota pitkin kyseessä oleva laji voi siirtyä kohteeseen ja sieltä pois.

Luokka II: Erityisen tärkeät kohteet.

Kyseessä on ravintoa tarjoava alue, mahdollinen tai todettu tärkeä siirtymäreitti tai näiden yhdistelmä. Maankäytössä alueen arvo lepakoille tulee ottaa huomioon (EUROBATS-alue). Luokan II alueilla esiintyy lepakoita säännöllisesti. Ympäristö on usein alueella esiintyville lajeille tyypillinen. Alueella esiintyy melkein poikkeuksetta useita lepakkolajeja pitkin kesää. Joskus luokan II alue voi olla erityisen tärkeä myös yhdelle lajille.

Luokka III: Monimuotoisuutta tukevat ja turvaavat kohteet.

Muu lepakoiden käyttämä alue. Maankäytössä alueen arvo lepakoille tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon. Havaintomäärät ovat pienemmät kuin luokan II alueilla ja lajimääräkin on usein pienempi. Ympäristö ei aina ole lepakoille yhtä sopiva kuin luokan II alueella tai lepakot esiintyvät alueella vain tiettyyn aikaan kaudesta. Kaikki alueet, joilla lepakoita on havaittu, vaikka lajeja olisi useampia, eivät automaattisesti ole luokkaa III (esimerkiksi vähäinen yksilömäärä).

4 Epävarmuustekijät

Kartoituskohteet saatiin inventoitua yleispiirteisesti jokaisen kierroksen aikana. Osa lepakoista on kuitenkin saattanut jäädä havaitsematta, sillä joidenkin lepakkolajien ultraääni kuuluu vain hyvin lyhyen matkan päähän. Kolmesti toistetulla kartoituksella saadaan kuitenkin riittävällä tarkkuudella selville lepakoille tärkeät alueet. Inventoinnit tehtiin hyvissä sääolosuhteissa, joten niihin liittyviä epävarmuustekijöitä ei arvioida olevan.

5 Tulokset

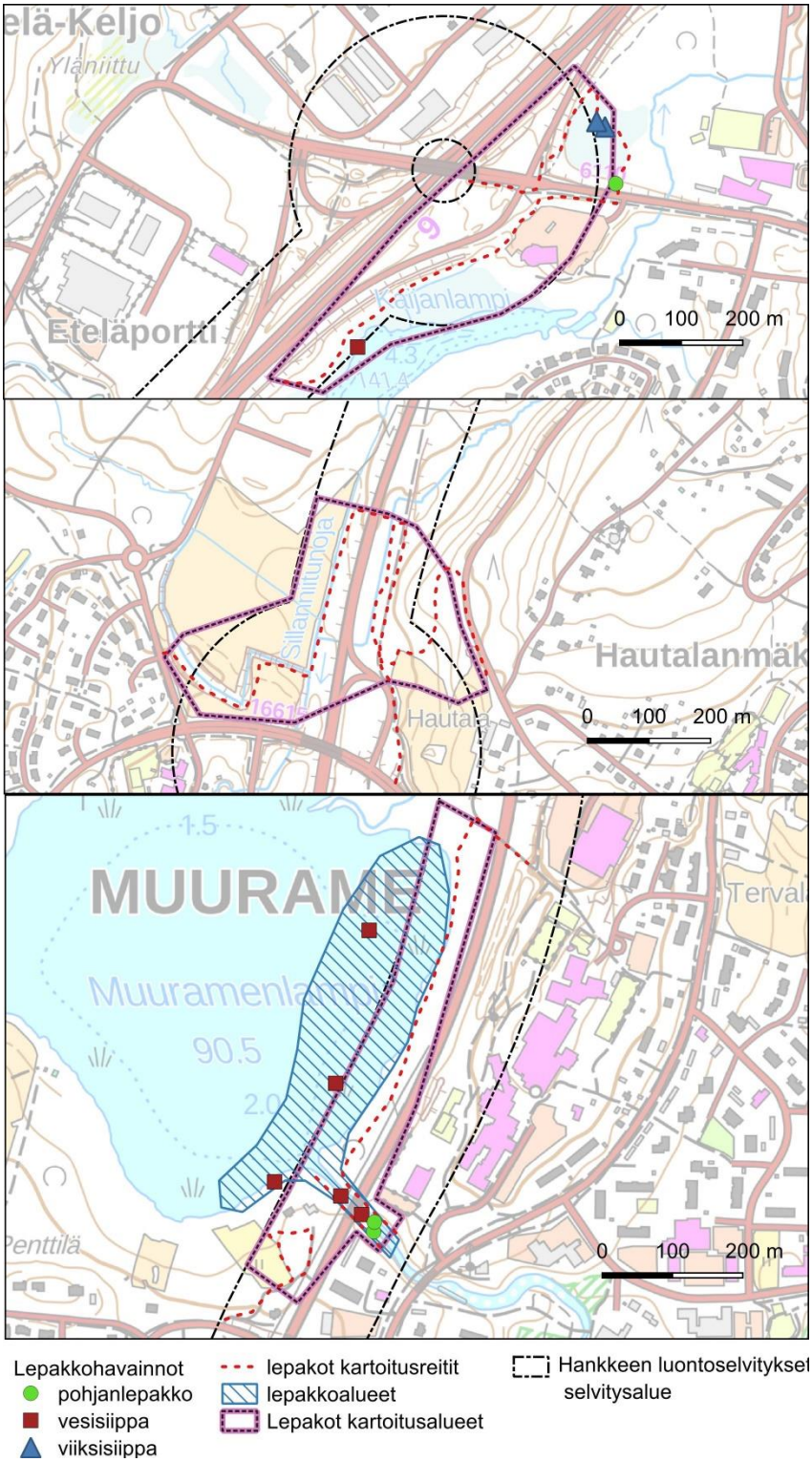
Kartoitusalueilta tehtiin pääasiassa havaintoja yksittäisistä lepakoista. Havainnot on esitetty koostekartoilla (Kuva 2 ja Kuva 3). Valtaosa havainnoista koski

pohjanlepakkoa, mutta paikoin tavattiin myös viiksisiippoja. Vesisiippoja esiintyi sekä Muuramenlammella ja -joella että yksittäin Kaijanlammella.

Lepakoille tärkeinä alueina (Luokka II) rajattiin Muuramenlampi ja Muuramenjoki, jotka ovat lepakoiden ravinnonhankinta-alueita. Erityisesti Muuramenjoella liikkui runsaasti sekä vesisiippoja että pohjanlepakoita. Passiividetektori tallensi kahden viikon aikana noin 400 lentoa, joita noin 2/3 oli vesisiippahavaintoja. Myös aktiivikartoituksessa havaittiin öiden aikana säännöllistä saalistusta jokea myöten. Muuramenlammen alueelta tehtiin aktiivikartoituksen yhteydessä havaintoja lähinnä näköhavaintoina vesisiippojen lentäessä veden päällä.

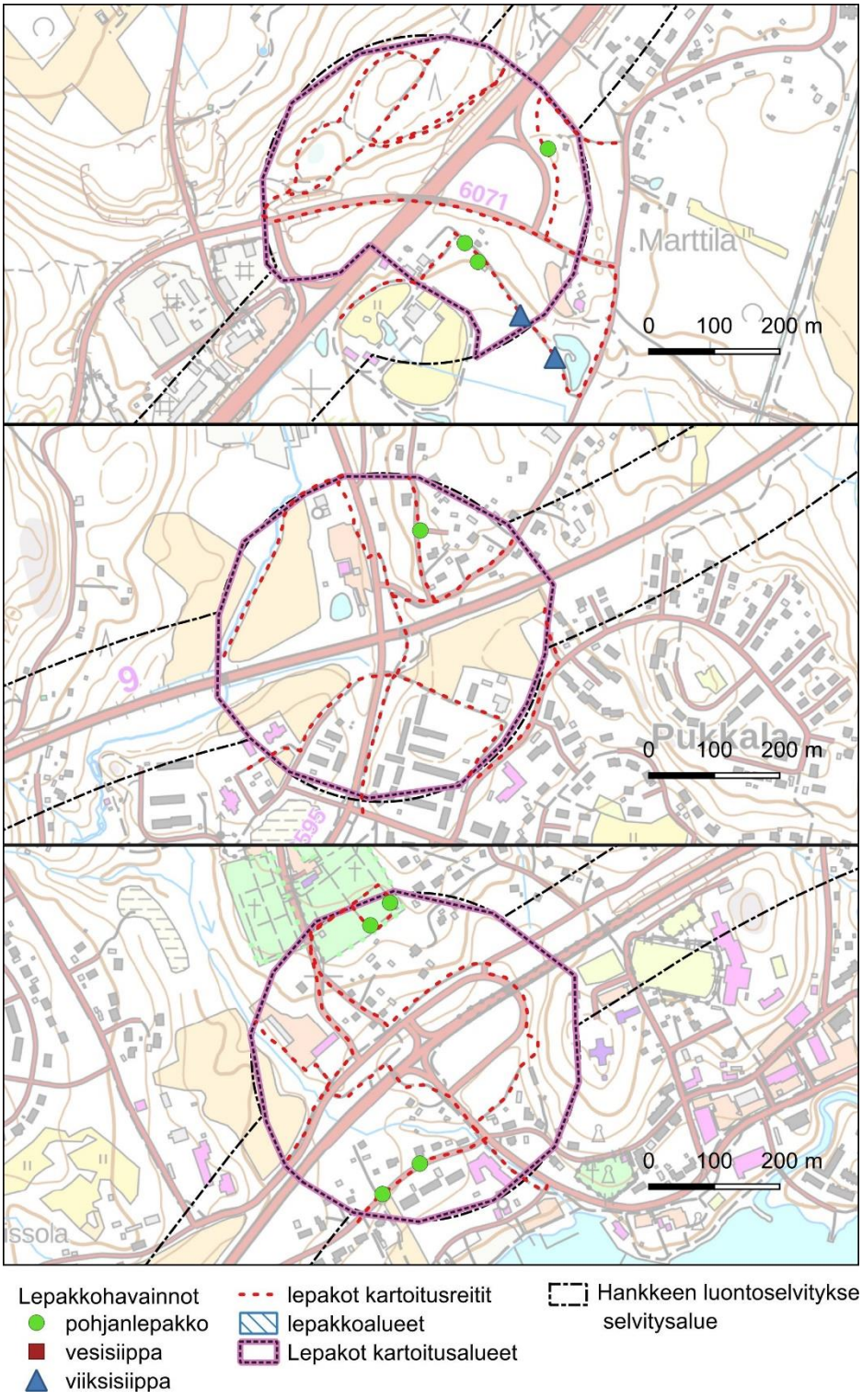
Muilla kartoitusalueilla havainnot ovat satunnaisia eikä niiden perusteella alueilla ole lepakoille tärkeitä alueita.

3.6.2026

Kuva 2. Lepakkohavainnot (kooste kartoituskerroista kolmen pohjoisimman kartoitusalueen osalta. Muuramenjoen osalta karttaan on merkitty vain yksittäiset pisteet, mutta havaintomäärä oli huomattava.

3.6.2026

Kuva 3. Eteläiset kartoitusalueet ja havainnot. Alueet ovat hyvin pirstaleisia eikä metsäalueita tai vesistöjä esiinny, mikä selittää vähäistä havaintomäärää. Havaintoja tehtiin lähinnä piha-alueiden tai teiden yhteydestä.

3.6.2026

6 Johtopäätökset

Kartoitetuilla alueilla esiintyi yksittäisiä lepakoita. Ainoastaan Muuramenjoen ja Muuramenlammen alueella lepakoita esiintyy yleisesti, erityisesti vesisiippaa. Kyseisellä alueella onkin lepakoille erityisen tärkeä ravinnonhankinta-alue (luokka II). Muutoin kartoitetuilla kohteilla ei ole lepakoille tärkeiksi luokiteltavia kohteita.

7 Lähteet

EUROBATS 2001:

Agreement of the Conservation of Bats in Europe. Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U-M. (toim.) 2019:

Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2023: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023.

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys 2023: Lepakkokartoitusohje 2023. Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen suosituksia

lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille. Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry.